

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ, м. КИЇВ

**ГЕНЕРАЛЬНА ВІЙСЬКОВА КАНЦЕЛЯРІЯ,
м. Чигирин, м. Гадяч, м. Батурин, м. Глухів**

(назва фонду)

Фонд № 51

Опис № 2

(назва опису)

1704–1785 рр.

(крайні дати документів)

ПЕРЕДМОВА*

До опису 2 ф. 51, Генеральна військова канцелярія, м. Чигирин, м. Гадяч, м. Батурин, м. Глухів, ввійшли справи Генеральної військової канцелярії за 1704, 1725, 1728, 1730, 1733, 1739, 1740, 1743–1752, 1755–1766, 1780, 1785 рр., що містять розпорядження Генеральної військової канцелярії, зокрема, про створення на території Київського полку двох судових повітів – Київського і Остерського; фрагменти рукописного списку зібрання законів і звичаєвого права Гетьманщини “Права, за якими судиться малоросійський народ”; засвідчену копію “Рішительних пунктів” від 28 серпня 1728 р. про регламентацію відносин між населенням Гетьманської України та російською владою; указ гетьмана Кирила Розумовського про переселення бажаючих до його маєтку в м-ку Яготин Переяславського полку; відомості магістратів, полкових і сотенних канцелярій про ціни на продовольство; справи про надання пільг селітроварам з м-ка Опішня Гадяцького полку; про регламентацію винокуріння і продажу горілки; про постачання солі в поселення Нової Сербії та фортецю св. Єлизавети; про суперечки представників різних соціальних станів за ґрунти і рухоме майно; про заборону козакам Запорозької Січі селитися на території Кримського ханства; про направлення робітників на Дон для будівництва фортеці св. Дмитрія Ростовського; про поселення на Гетьманщині вихідців з Правобережної України; про забезпечення продовольством драгунські полки російської армії; про налагодження доставки пошти з м. Києва до м. Москва; про появу сарани і неврожай у Переяславському полку; про вибори єпископа Переяславської єпархії та затвердження кандидатури архімандрита Києво-Печерської лаври; про перехід членів Ніжинського грецького братства під протекцію бунчукового товариша Ф. Дем’яновича; послужні списки (“сказки”) козацької старшини.

Опис складається з таких розділів: перша графа – номери за порядком; друга графа – індекс справи (діловодний номер); третя графа – заголовок справи (тому, частини); четверта графа – крайні дати документів справи (тому, частини); п’ята графа – кількість аркушів у справі (томі, частині); шоста графа – примітки.

Описання справ в 1995 р. було здійснено працівниками відділу давніх актів Л. Гісцовой та В. Страшком. Удосконалення та редагування заголовків в 2024 р. проведено працівниками відділу давніх актів Є. Дубовінським та О. Пономарьовим.

*Основну передмову див. в ф. 51, оп. 1

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

м.	—	місто
м-ко	—	містечко
н. р.	—	не раніше
н. п.	—	не пізніше
п.	—	полк
р.	—	річка
р., рр.	—	рік, роки
с.	—	село
св.	—	святого (святої, святих)
сот.	—	сотня
хут.	—	хутір

**ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ,
м. КИЇВ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ЦДІАК України

_____ Ярослав ФАЙЗУЛІН

_____ 2025 р.

Фонд № 51

Опис № 2

справ постійного зберігання
за 1704–1785 рр.

№№ з/п	Індекс справи (діловодний номер)	Заголовок справи (тому, частини)	Крайні дати документів у справі (тому, частині)	Кількість аркушів у справі (тому, частині)	При- мітки
1	2	3	4	5	6
1		Справа про повернення грошей та худоби, захоплених драгунами Нарвського полку у жителів сіл Богдани, Чопілки, Жорнокльови, Безпальче, Плешкані, Підставки і Каврай Переяславського п.	2 травня – травень 1739 р.	4	
2		Справа про надання дозволу вихідцю з м-ка Рашків Федору Сорокалітенку поселитись на Лівобережній Україні	5 серпня 1739 р. – травень 1740 р.	100	
3		Указ Сенату про заборону Канцелярії втручатися у права володіння генерального хорунжого Миколи Ханенка селами Курове та Чубарове Погарської сот. Стародубського п. до розгляду цього питання імператрицею. Копія	1 листопада 1743 р.	1	
4		Донесення абшитованого прилуцького полковника Гната Галагана про відправку до м. Глухів повіреного для відповіді по позову новгородського сотника, колишнього придворного співака, Хоми Петрова	3 квітня 1744 р.	1	
5		Чолобитна жителів с. Вереміївка, бояр прилуцького полковника Григорія Галагана про примусовий запис їх у козаки чигрин-дібровським сотником Олександром Бутовським	15 грудня 1744 р.	3	
6		Справа про звинувачення запорозьких козаків у захопленні коней у старшини Донського війська Максима Бобрикова	15 травня 1747 р. – 18 вересня 1748 р.	27	

1	2	3	4	5	6
7	Справа про спробу переяславської полкової канцелярії одержати відстрочку у сплаті консистентського податку внаслідок неврожаю і винищення посівів сараною	31 жовтня – [...] листопада 1748 р.	5		
8	Листування з полковими канцеляріями про віддачу на відкуп карантинного дому при Васильківському форпості	10 лютого – 24 березня 1750 р.	5		
9	Рапорт про відправку до Головної медичної канцелярії тіла померлої дитини, народженої Євдокією Сиволапкою, жителькою с. Пустовойтів Городиської сот. Миргородського п.	31 грудня 1750 р.	2		
10	Опис справ канцелярії за березень 1750 р. – лютий 1763 р.	н. р. 1780 р. – н. п. 1786 р.			
11	Листування з полковими канцеляріями та магістратами про оголошення населенню указу Єлизавети Петрівни від 26 грудня 1751 р. про порядок винокуріння та продаж горілки в Росії	10 січня – 4 травня 1752 р.	14		
12	Справа про захоплення майна та інші зловживання родичів гетьмана Кирила Розумовського	3 січня 1745 р. – 7 серпня 1751 р.	18		
13	Рапорт Лубенської полкової канцелярії про одержання і виконання указу Генеральної військової канцелярії про розшуки осіб, які віддали волів для війська в 1737–1738 рр.	11 квітня 1751 р.	2		
14	Зобов'язання наглядача вільних військових маєтностей в Миргородському полку Івана Цибулівського про виплату грошей у військовий скарб у разі розтрати	14 листопада 1751 р.	1		
15	Рапорти Ніжинської полкової канцелярії і грецького братства про висилку списку і охоронних листів греків, які знаходились під протекцією родича Кирила Розумовського, бунчукового товариша Федора Дем'яновича. Є документи за 1748–1749 рр.	21 серпня 1751 р.	17		
16	Чолобитна полковника сербського гусарського полку Михайла Стоянова про захоплення хут. Линовицький Прилуцького п. генеральним підскарбієм Скоропадським. Копія	15 вересня 1752 р.	16		

1	2	3	4	5	6
17	Справа про заборону запорозьким козакам селитися на території Кримського ханату при р. Білозірка		24 серпня – вересень 1752 р.	14	
18	Донесення лубенського полковника Петра Апостола про протизаконне збирання бунчуковим товаришем Василем Полуботком поборів на перевозі через р. Десна		8 жовтня 1752 р.	2	
19	Справа про позачергову посилку устивицького сотника Кирила Каракаша до Задніпров'я для боротьби з гайдамаками та усунення миргородського полковника Федора Остроградського від розгляду судової справи між сотником та родичем полковника, обозним Федором Московим		2 червня – 19 липня 1753 р.	8	
20	Діловодний заголовок до справи про присилку екстракту про росіян та осіб інших національностей, які володіли козацькими ґрунтами		22 грудня 1753 р.	1	
21	Донесення бунчукового товариша Василя Жураковського про відмову сержанта Ніжинського гарнізону Устима Сушніцина з'явитись для слідства в справі нанесення побоїв і захоплення у нього грошей бунчуковим товаришем Євстратом Савичем, через відсутність у слідчій комісії представника від російської адміністрації		22 липня 1754 р.	2	
22	Грамоти Колегії іноземних справ гетьману Кирилу Розумовському в справах управління Запорозькою Січчю		20 жовтня 1755 р.	5	
23	Справа про відправку до місця народження в с. Гриньки Чигрин-Дібровської сот. Лубенського п. Дмитра Хруленка, який втік з татарського полону		19 грудня – 22 грудня 1755 р.	3	
24	Лист Київській губернській канцелярії про напад та заподіяння образ татарами запорозьких козаків, які супроводжували значкового товариша Федора Каневського, відправленого київським генерал-губернатором за дорученням Колегії іноземних справ до буджацького сераскер-султана. Чернетка		4 жовтня 1755 р.	2	

1	2	3	4	5	6
25	Ордер Київській полковій канцелярії про надання дозволу на розкладку консистентського податку за розрахунками попередніх років. Копія	29 листопада 1755 р.	1		
26	Грамота Єлизавети Петрівни про розгляд справи по звинуваченню грецьким купцем Юрієм Кириловим ніжинського сотника Крижанівського в захопленні товару. Частина документа	4 квітня 1756 р.	1		
27	Ордер гетьмана Кирила Розумовського про розслідування справи продажу бунчуковими товаришами Соханським, Тарновським і Стаховичем щоглового дерева чернігівського війта Каневського	31 серпня 1756 р.	1		
28	Лист Київської губернської канцелярії з вимогою усунути недоліки в доставці державної пошти з м. Москва до м. Києва	28 листопада 1756 р.	2		
29	Паспорт, виданий Кошем Запорозької Січі козаку Титарівського куреня Михайлу Русину для торгівлі сіллю в фортеці св. Єлизавети. Копія	5 серпня 1756 р.	1		
30	Листи київського митрополита Тимофія (Щербацького) про видачу з військового скарбу грошей для виплати вчителям Київської академії та на утримання шкіл	16 лютого – 1 квітня 1759 р.	2		
31	Листування з гетьманом Кирилом Розумовським про намагання польського шляхтича Реута стягти з бунчукового товариша Якова Тарновського борг за проданий щогловий ліс	[...] – 29 квітня 1759 р.	3		
32	Справа про визнання підсудності Петра Туровченка, звинуваченого у двоєженстві й перетині польського кордону, не духовному, а цивільному суду	14 травня – 10 липня 1759 р.	3		
33	Справа про викрадення військовим канцеляристом Михайлом Пуховичем листа з грішми військового канцеляриста Андрія Рогачевського	9 березня – 10 березня 1759 р.	5		
34	Справа про звільнення за старістю у відставку миргородського полкового хорунжого Максима Монтьєва та присвоєння звання військового товариша його сину Івану	16 вересня 1759 р. – 13 червня 1760 р.	13		

1	2	3	4	5	6
35	Універсал гетьмана Кирила Розумовського жителям Задніпров'я, вихідцям з Лівобережної України, про запрошення їх селитись у гетьманському маєтку в м. Яготин. Чернетка		[...] жовтня 1761 р.	1	
36	“Сказка” про проходження служби багачанським сотником Миргородського полку Йосипом Стефановичем. Універсал канцелярії про призначення Йосипа Стефановича багачанським сотником. Копія		30 грудня 1760 р. – 12 грудня 1747 р.	5	
37	“Сказка” військового товариша Данила Левитьєва про його службу. Оригінал. Є документи за 1756–1757 рр.		30 грудня 1761 р.	4	
38	Справа про продаж Київським магістратом крамниць і товарів жителя м. Києва єврея-вихреста Федора Новицького за борги єврейським купцям з Правобережжя		24 липня – 9 липня 1763 р.	14	
39	Справа про надання пільг селітроварам з м-ка Опішня		30 травня 1764 р.	13	
40	Рапорт Київської полкової канцелярії про одержання і виконання універсалу про поділ полку на два судові повіти, створення земського та підкоморського судів і побудову приміщення для них		26 січня 1764 р.	1	
41	Перелік паролів і лозунгів Канцелярії на грудень 1764 р. Копія		грудень 1764 р.	1	
42	Справа про відмову військового товариша Івана Мазаракія повернути заставлену половину млина на р. Березовиця в с. Талаївка Красноколядинської сот. Прилуцького п.		[...] 1748 р. – 25 червня 1748 р.	2	
43	Виписка з рішення Генерального військового суду в справі захоплення розкольниками 4 000 кіп хліба у бунчукового товариша Міклашевського		н. р. 1766 р.	2	
44	Опреділення генерал-майора Матвія Витвера про призначення каноніром фузилера Івана Шебанова		1 серпня 1730 р.	2	

1	2	3	4	5	6
45	Указ царя Петра I гетьману Івану Скоропадському про надання дозволу на вибори єпископа Переяславської єпархії. Листи гетьмана Кирила Розумовського колеґії іноземних справ про затвердження архімандрита Києво-Печерської лаври та переяславського єпископа з числа представлених кандидатів	25 листопада 1715 р.;	24 грудня 1751 р. – 24 березня 1752 р.	6	
47	“Решительные пункты” про управління Лівобережною Україною, дані російським урядом гетьману Данилу Апостолу. Копія	22 серпня 1728 р.		8	
48	Указ Чернігівській полковій канцелярії про сприяння відкупникам Івану Камбурлею (Комбурлею) з товаришами у боротьбі з незаконним продажом горілки, дьогтю та в зборі військового податку з млинів. Є список млинів. Копії н. р. 1781 р.	н. п. 1740 р.		5	
49	Донесення намісника соборної церкви м. Ромни про стягнення боргу з колишніх ктиторів церкви Андрія Полетики і Федора Лук'яновича	б/д		1	
50	Атестат, виданий хорунжому Переяславського полку [Івану] Андрієвському про відбуття ним служби командиром козацької команди в Задніпров'ї	5 квітня [н. п. 1757 р.]		2	
51	Донесення власника с. Смяч Седнівської сот. Чернігівського п. про нанесення побоїв його селянам, захоплення їх коней та іншого майна відставним корнетом Іваном Рейхом та Іваном Скоропадським. Копія	15 січня 1764 р.		2	
52	Промеморія Київській губернській канцелярії про арешт безпаспортного солдата Кронштадського гарнізонного полку Федора Яковлева	29 листопада 1739 р.		1	
53	Справа про звинувачення удовою миргородського протопопа Пелагеєю військового канцеляриста Івана Котляревського у крадіжці гаманця з грішми	14 травня – 6 червня 1752 р.		10	

1	2	3	4	5	6
54	Справа про звільнення від загальнонародних повинностей сімей жолдаків Івана Нестеренка з товаришами	29 квітня 1753 р. – 16 вересня 1756 р.	26		
55	Справа про пересилку в Колегію іноземних справ документів з титулом імператора Івана Антоновича, належних покійним Григорію Стороженку, сотнику Ічнянської сотні Прилуцького полку та Василю Щербині, комісару Костянтинівської сотні Лубенського полку	19–20 квітня 1753 р.	5		
56	Справа про звинувачення сотника 1-ої полкової Стародубської сотні Якова Якимовича в захопленні майна, рухомого і нерухомого та поверненні у підданство козака с. Вертіївка Мирона Чупика	12 листопада – 16 грудня 1756 р.	12		
57	Справа про ремонт мостів та брам у м. Глухів	23 серпня 1757 р. – 19 березня 1767 р.	146		
58	Відомість Глухівського сотенного правління про ціни на продовольство та фураж в м. Глухів за 1763 р.	28 лютого 1763 р.	2		
59	Донесення Київської полкової канцелярії про звільнення полкових канцеляристів від посилки в земські і підкоморські суди та від видачі грошей на придбання канцелярського приладдя для цих судів	27 вересня 1764 р.	2		
60	Відомість Воронізького сотенного правління про ціни на продовольство та фураж у м-ку Вороніж Ніжинського п. за грудень 1764 р.	31 грудня 1764 р.	3		
61	Справа про втечу звинуваченого в крадіжці грошей козака м-ка Журавка Прилуцького п. Якова Гороха, який супроводжував з м. Глухів до Задніпров'я гроші для компанійців III-го компанійського полку	8–10 березня 1765 р.	5		
62	Справа про висилку козаків Лівобережної України для будівництва на р. Дон фортеці св. Дмитрія Ростовського	9 жовтня 1762 р. – 10 вересня 1763 р.	149		

1	2	3	4	5	6
63	Відомості полкових канцелярій та магістратів про ціни на продовольство, спиртні напої та фураж в сотенних та полкових містах за 1756, 1764–1765 рр.		9 липня 1756 р., 7 січня – 23 квітня 1765 р.	52	
64	Відомість Новомлинського сотенного правління про ціни на продовольство, спиртні напої, фураж та дрова в м-ку Нові Млини за січень 1765 р.		10 лютого 1765 р.	3	
65	Справа про видачу грошей запорозькому полковнику Миколі Тимофієву та його почту для приїзду з м. Глухів до Січі		13–[...] листопада 1762 р.	5	
66	Донесення миргородського наказного полковника Івана Гамалії про підбурення про нього полчан Василем Капністом та його синами Данилом і Ананієм, про захоплення даних йому на ранг маєтностей та підготовку виборів у полковники Данила Капніста		17 лютого 1751 р.	2	
67	Юридичний кодекс “Права, по которым судится малороссийский народ”. Рукопис		не пізніше 1743 р.	341	
68	Листування з Генеральною військовою комісією в м. Ніжин про взаємні розрахунки Чернігівського та Стародубського полків з драгунськими полками за провіант та фураж		27 червня 1733 р.	3	
69	Листування Генеральної військової комісії в м. Ніжин про взаємні розрахунки полків Лівобережної України з драгунськими полками за провіант та фураж		31 серпня – 15 жовтня 1733 р.	7	
70	Листування з Генеральною військовою комісією в м. Ніжин про взаємні розрахунки полків Лівобережної України з драгунськими полками за провіант та фураж		31 серпня – 15 жовтня 1733 р.	7	
71	Справа про взаємні розрахунки полків Лівобережної України з драгунськими полками за провіант та фураж		29 травня – 22 червня 1733 р.	37	
72	Листування з Генеральною військовою комісією в м. Ніжин про взаємні розрахунки Ніжинського полку з драгунськими полками за дрова, провіант та фураж		4 грудня 1733 р. – 11 січня 1734 р.	5	

1	2	3	4	5	6
73	Донесення генеральної військової комісії в м. Ніжин про заниження цін канцеляріями армійських драгунських полків при розрахунках за провіант та фураж. Чернетка		2 серпня 1733 р.	3	
74	Листування Генеральної військової комісії в м. Ніжин з секунд-майором Семеном Масловим та лубенським полковим комісаром Іваном Самуйловичем про взаємні розрахунки Лубенського полку з драгунськими полками за провіант та фураж		27 липня – 1 грудня 1733 р.	31	
75	Донесення прилуцького полкового комісара Михайла Севериновича про невірні розрахунки Київського і Прилуцького полків за допомогу в поставці провіанту та фуражу драгунським полкам		1733 р.	3	
76	Справа про постачання палива офіцерам драгунських полків, які прибули в м. Ніжин для роботи в Генеральній військовій комісії		4–15 жовтня 1733 р.	8	
77	Подорожний лист, даний гетьманом Іваном Мазепою майору барону де Брауну з офіцерами, які прямували до м. Москва для вступу на царську службу		10 серпня 1704 р.	1	
78	Недіючий опис (ф. 1300), складений у 1937 р.			1	
79	Реєстр справ Генеральної військової канцелярії за 1706–1783 рр.		1785 р.	313	
80	Тематичний показчик до фонду, складений у 1941 р.			44	
81	Недіючий опис (ф. 1516), складений у 1955 р.			2	
82	Недіючий опис, складений у 1955 р.			6	
83	Недіючий опис, складений у 1995 р.			10	

До опису внесено на підставі акта № 20 від 06.02.2025 р. 1 (одну) справу під № 83.

Таким чином, в опису налічується 82 (вісімдесят дві) справи.

Начальник відділу давніх актів

Ольга БОБК

Завідувач архівосховища
відділу давніх актів
06.02.2025 р.

Катерина ГУРСЬКА

До опису внесено 82 (вісімдесят дві) справи з № 1 по № 83, у тому числі:
вибула № 46 – **1 справа**

СХВАЛЕНО

Протокол засідання ЕПК

ЦДІАК України

06.02.2025 № 1

Начальник відділу давніх актів

Завідувач архівосховища
відділу давніх актів

06.02.2025 р.

Ольга ВОВК

Катерина ГУРСЬКА